

dobu služebnickou propočítati zvláště, nikoli — jak se domáhá — v úřednickém statu IIIa. Nesejde na tom, jakou službu žalobce v této kategorii služebnické skutečně vykonával, ježto skutečný výkon služby — jež si žalobce přeje míti zjištěný, by měl pro něho význam jen tenkrát, kdyby nebyl býval ve služebnické kategorii stabilisován, nýbrž kdyby byl hned od počátku své služební doby bez stabilisace v kategorii služebnické konal fakticky služby kategorie podúřednické, což však u něho nebylo a proto nelze na něho použití ustanovení odstavce 2 výkladu k § 2 bodu 2 výnosu. Napadený rozsudek tudíž po právní stránce nepochybil, uznáv, že žalobce nemá právního nároku, by mu byla služební doba ztrávená před 1. lednem 1915 v železniční službě propočítána podle služebního platového schema úřednického statu IIIa.

Čís. 12524.

Ustanovení třetího odstavce čl. 2 smlouvy mezi republikou Československou a švýcarskou konfederací čís. 23/1929 sb. z. a n. stanoví jako podmínku vykonatelnosti rozsudku švýcarského soudu i proti tuzemci bydlicímu v Československu, který je způsobilý platiti, jen, aby byla žaloba navzájem podána v souvislosti se žalobou hlavní před soudem příslušným pro tuto žalobu. Nezáleží na tom, že obvodový soud, u něhož byla podána hlavní žaloba, nebyl příslušný pro žalobu navzájem, že ji odmítl a postoupil kantonálnímu soudu a že je předmět žaloby navzájem vyšší hodnoty než předmět žaloby hlavní.

Souvislostí je míněna souvislost podle práva švýcarského, a to podle §§ 179 a 180 švýcarského civilního soudního řádu. Jde o tuto souvislost, domáháno-li se hlavní žalobou zaplacení podle smlouvy, žalobou navzájem pak zrušení této smlouvy a zaplacení náhrady z důvodu neplatnosti smlouvy pro donucení a podvod.

K doručení podle čl. 116 d) švýcarského civilního řádu soudního, který stanoví, že obsílku pro společnosti veřejné a komanditní jest doručiti v jejich obchodních místnostech nebo závodech anebo jednomu ze společníků jednatelů, stačí, že bylo doručeno osobě, která je v obchodní místnosti ustanovena a je tam se svolením majitele činna pro závod nebo kancelář.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1933, Rv I 1510/32.)

Na základě rozsudku pro zmeškání vydaného kantonálním soudem v Neuchatelu navrhl Dr. D., advokát v Neuchatelu, povolení exekuce proti tuzemské veřejné společnosti. Soud první stolice exekuci povolil, proti čemuž vznesla povinná strana odpor. Hledíc k úmluvě o vykonatelnosti soudních rozhodnutí mezi republikou Československou a Švýcarskem ze dne 10. července 1927 čís. 23 sb. z. a n. z roku 1929 bylo přihlížeti k těmto důvodům odporu: 1. že soud, který vydal rozhodnutí, o jehož výkon běží, nelze uznati za příslušný pro stranu povinnou, 2. že strana povinná nebyla k jednání před soudem řádně a

v čas podle zákonů švýcarských obeslána, 3. že rozhodnutí nevešlo v moc práva. Odpor byl zamítnut soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Dovolatelka neprávem má za to, že nejsou splněny podmínky čl. 2 odst. 3 smlouvy mezi republikou Československou a švýcarskou konfederací číslo 23/1929 a to z důvodu, že kantonální soud nebyl příslušný pro ni jako soud žaloby navzájem, ježto obvodový soud v Neuchatelu prý odmítl žalobu tu a postoupil ji kantonálnímu soudu. Podle čl. 1 čís. 1 oné smlouvy uznávají se rozsudky švýcarské za podmínky, že předpisy o mezinárodní příslušnosti platné podle práva státu, kde rozhodnutí je uplatňováno, nevylučují příslušnosti druhého státu (t. j. jeho jurisdikce), k rozhodování o věci, o níž se jedná. Že by z tohoto důvodu byla tuzemským zákonodárstvím vyloučena příslušnost švýcarského soudu, povinná ani neuplatnila. Článkem 2 oné smlouvy bylo pak stanoveno — vzhledem k případům, ve kterých Švýcarsko vzhledem k § 59 spolkové ústavy neuznává příslušnost cizího státu k rozhodování podle čl. 1 čís. 1, — obdobně i pro tuzemsko, že v tuzemsku nebude švýcarská příslušnost uznána pro osobní nároky vůči dlužníku způsobilému platit, když měl v době zahájení řízení bydliště v Československu, leč by se podrobil některému švýcarskému soudu nebo se pustil bez výhrady do sporu o žalobě podané u švýcarského soudu. Z toho však vyjímá odstavec 3 čl. 2 oné smlouvy případ, bude-li v souvislosti se žalobou hlavní před soudem příslušným pro tuto žalobu podána žaloba navzájem. Mylný je názor dovolatelů, že uznání švýcarského rozsudku je závislé na tom, aby soud žaloby hlavní byl příslušný pro žalobu navzájem, a že účelem dotyčného ustanovení smlouvy bylo, by nebyla přiznána příslušnost švýcarských soudů tehdy, když se žalobou navzájem uplatňuje u obvodového soudu nárok, pro který je příslušný kantonální soud. To smlouva nepraví, nýbrž stanoví jako podmínku uznání vykonatelnosti i proti tuzemci bydlícímu v Československu, který je způsobilý platit, jenom, aby byla žaloba navzájem podána v souvislosti se žalobou hlavní před soudem příslušným pro tuto žalobu. Účelem bylo zřejmě, by vykonatelnost byla uznána, když povinný sám žaloval hlavní žalobou u švýcarského soudu, dovolal se tedy švýcarské jurisdikce a vyvolal tím žalobu navzájem, a tak byl povinen uznat tuto jurisdikci i pro žalobu navzájem. Nezáleží tedy na tom, zda obvodový soud nebyl příslušný pro žalobu navzájem, zda ji odmítl a postoupil kantonálnímu soudu a zda je předmět žaloby navzájem vyšší hodnoty než předmět žaloby hlavní. Nelze ovšem souhlasit s názorem odvolacího soudu, že se žalovaná podrobila příslušnosti kantonálního soudu podávši hlavní žalobu u obvodového soudu. Podáním žaloby podrobila se švýcarské jurisdikci jen pro žalobu hlavní, nikoliv pro žalobu navzájem. Proto nejde o uznání švýcarské příslušnosti z důvodu podrobení se jí povinným, nýbrž z toho důvodu, že povinný podal hlavní žalobu, s kterou je v souvislosti žaloba navzájem. Rovněž mylně má

dovolatelka za to, že žaloba navzájem nebyla podána v souvislosti s hlavní žalobou. Souvislostí je patrně míněna souvislost dle práva švýcarského a to dle §§ 197 a 180 švýcarského civ. řádu. Podle nich je v souvislosti s hlavním sporem žaloba navzájem, uplatňuje-li se jí kompensace nebo nárok související s hlavním sporem. Takovou žalobou však byla žaloba navzájem podle obsahu rozsudku kantonálního soudu v Neuchatelu ze dne 2. června 1927. V hlavní žalobě domáhala se povinná zaplacení 1.545 švýc. franků podle smlouvy ujednané v Praze v únoru 1925. Žalobou navzájem domáhala se pak vymáhající strana zrušení této smlouvy a zaplacení náhrady 8.286 švýcarských franků z důvodu neplatnosti oné smlouvy pro donucení a podvod. Proto šlo při žalobě navzájem o spor související s hlavním sporem jak skutkově tak i právně.

Dovolatelka vytýká jako další nesprávné posouzení, že odvolací soud převzav zjištění prvního soudu, sdílí jeho právní názor, že doručení obsílky k jednání o žalobě navzájem stalo se řádně. Miní, že nižší soudy vykládají nesprávně článek 116 d) civ. švýcarského řádu soudního, který stanoví, že obsílku pro společnosti veřejné a komanditní jest doručiti v jejich obchodních místnostech, nebo závodech anebo jednomu ze společníků jednatelů, a že se neprávem při tom přidržují výkladu zaujatého ve zprávě ministerstva spravedlnosti. Ony paragrafy jest prý vyložiti tak, že obsílky jest doručit jen společníku v místnostech obchodních nebo závodních nebo společníku jednateli též jinde. Ale pro tento výklad povinné neposkytuje zákon švýcarský opory; třeba by výklad zastávaný švýcarským soudem a ministerstvem spravedlnosti nevázal zdejší soudy, shledává nejvyšší soud jejich výklad správným. Účelem ustanovení článku 116 d) švýc. c. ř. soudního je ulehčení doručování pro společnosti tam uvedené, protože doručující orgán pravidelně ani neví, kdo je společníkem jednatelům a nemůže zkoumat ani oprávněnost příjemce doručení v obchodní místnosti. Proto stačí, aby bylo doručeno osobě, která je v obchodní místnosti ustanovena a je tam se svolením majitele činná pro závod nebo kancelář. Tu pak tvrdila vymáhající strana, že doručení se stalo do rukou paní H-ové, povinná strana pak, že se stalo do rukou Hedviky P-ové. Ohledně obou pak bylo zjištěno, že Gabriela H-ová byla v obchodě povinné strany vůbec zaměstnána a že Hedvika P-ová tam občas vypomáhala, prodávala zboží a hlavně vedla dozor. Tím jsou však splněny podmínky řádného doručení podle švýcarského práva. Podle uvedeného není tedy vadou řízení, když nižší soudy nevyšetřovaly, komu byla vskutku obsílka k jednání o žalobě navzájem doručena a zda se to stalo případně do rukou někoho docela jiného. Soud není povinen zjišťovati něco, co strany vůbec nepřednesly. Ve sporu neplatí zásada vyšetřovací, nýbrž zásada projednací, podle níž se projednává jen na základě toho, co strany přednesly. Odvolací soud tedy nechybil, když nezjišťoval, zda doručení se stalo do rukou někoho jiného nežli Gabriely H-ové nebo Hedviky P-ové. Proto bylo také lhostejno, zda se svědkyně ony vzdaly svědectví, a nebylo třeba jejich výslechu. Ostatně okolnost, že doru-

čení se mohlo stát jiné osobě je nedovolenou novotou. Nesejde tedy na tom, zda ony svědkyně se svědectví vzdaly právem, zda se povinná strana vzdala jejich svědectví a zda v tom, že soud upustil od jejich výslechu je závada uvedená v § 196 c. ř. s., jejíž uplatnění jest vyloučeno pro nedostatek výtky.

Čís. 12525.

Novela o právu manželském (zákon ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n.).

Jest na soudu, by zjistil z úřadu, nevyčkáváje námitku strany, zda uplatnění rozlukového důvodu podle § 13 a) zák. nebrání uplynutí lhůty stanovené v § 14 a) zák.

Lhůta § 14 a) zák. jest lhůtou propadnou.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1933, Rv I 2152/32.)

Žalobce domáhal se proti žalované rozluce manželství žalobou, již procesní soud první stolice vyhověl a prohlásil manželství rozloučeným z viny žalované manželky. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil a uvedl v otázce, o niž tu jde, v důvodech: Žalovaná vytýká vadnost a neúplnost řízení proto, že první soud nezjistil, zda a kdy se žalobce o cizoložství dověděl, a že se první soud otázkou promlčení vůbec nezabýval. Otázkou, zda cizoložství bylo promlčeno, zda a kdy se žalobce o činu dověděl, nemusel se první soud zabývat a nebylo třeba o tom provádět důkazy, protože žalovaná v tomto směru neučinila před prvním soudem námitky ani návrhy, ačkoliv byla ústnímu jednání přítomna. Uplatňování okolnosti té v řízení odvolacím je tudíž podle § 482 c. ř. s. nepřípustnou novotou. V řízení o žalobě o rozluce manželství je soud povinen vyšetřovati z úřadu jen důvod rozluce, nikoliv však také zavinění toho kterého manžela na rozluce (čís. 3401 sb. n. s.). Nelze-li však v takovémto případě z úřadu vyšetřovati zavinění manžela, nelze ovšem z úřadu přihlížeti ku promlčení cizoložství, nebylo-li promlčení namítáno.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Důvolací soud shledává dovolání důvodným, pokud vytýká, že odvolací soud nesprávně považoval za novotu výtku uplatňovanou žalovanou v odvolání, že první soud se nezabýval otázkou, zda žalobcovo právo uplatnění rozlukový důvod cizoložství nezaniklo uplynutím lhůty stanovené v § 14 a) rozl. zákona. Podle posledního odstavce § 13 rozl. zákona jest ve sporech o rozluce postupovati podle předpisů platných o tom, jak vyšetřovati a posuzovati neplatnost manželství, tedy, pokud jde o důvod rozluce, podle zásady vyhledávací. To znamená, že soud